

ЦИВІЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО — сукупність нормат. актів, які мають різну юрид. силу. При цьому, більшість норм, які входять у систему Ц. з. мають комплексну, міжгалузеву природу та в силу своїх об'єктивних юрид. особливостей поділяються на публ.-прав. та приватноправ. Принциповою особливістю Ц. з. є велика кількість диспозитивних правил, які діють тільки в тому випадку, якщо учасники особисто не передбачають ін. варіанту поведінки. Такі правила носять компенсаційний характер, бо розраховані на доповнення відсутньої волі цих суб'єктів. Ці норми, переважно, мають місце в регулюванні договірних відносин.

Також у Ц. з. містяться імперативні норми, які не дозволяють ніяких відступів від свого змісту (особливо при визначенні статусу суб'єктів та режиму об'єктів цив. правовідносин, а також змісту речових та виключних прав).

Ц. з. — сукупність норм, які визначають прав. статус учасників цив. обороту, підстави виникнення та порядок здійснення права власності та ін. речових прав, виключних прав на результати інтелект. діяльності (інтелект. власності), що регулюють договірні та ін. зобов'язання, а також ін. майнові та зв'язані з ними особисті немайнові відносини, які засновані на юрид. рівності, автономії волі та майновій незалежності їх учасників. Ц. з. регулює відносини між особами, які здійснюють підприємницьку діяльність, або за їх участі. Ц. з. базується на засадах неприпустимості свавільного втручання у сферу особистого життя людини, неприпустимості позбавлення права власності, крім випадків, встановлених Конституцією України та законом, свободи договору, свободи підприємницької діяльності, яка не заборонена законом, суд. захисту цив. права та інтересу, справедливості, добросовісності та розумності (ст. 3 ЦК України).

Основу Ц. з. України становить Конституція України. Осн. актом Ц. з. України є ЦК України та прийняті відповідно до нього ін. закони, які також регулюють вказані відносини. Цив.-прав. норми, які містяться в ін. законах, повинні відповідати ЦК України. На відносини, які складають предмет регулювання Ц. з., можуть також розповсюджувати свою дію Укази Президента України у випадках, встановлених Конституцією України. На підставі та з метою виконання ЦК України та ін. законів, Указів Президента України, уряд України має право приймати постанови, котрі містять норми цив. права. М-ва та ін.

органи викон. влади можуть видавати акти, які містять норми цив. права, у випадках та межах, встановлених ЦК України та Конституцією України.

В. Труба